Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

TER ONDERTEKENING

Nota actief openbaar
Ja

Onze referentie
2026-0000140329

Datum
31 maart 2026

Opgesteld door
[redacted]

Samengewerkt met
WBB

Bijlage(n)
1

Aan De minister van VRO
Van DGVB

nota

Herhaalmeting Woonwagenstandplaatsen en Haalbaarheidsonderzoek woningdelen

Aanleiding

Een van de aandachtsgroepen waar het ministerie zich op richt, zijn woonwagenbewoners. De vraag naar woonwagenstandplaatsen is groot en maakt onderdeel uit van de bredere woningbouwopgave. De afgelopen periode is een nieuwe herhaalmeting uitgevoerd naar het aantal woonwagenstandplaatsen. Bijgevoegd vindt u de derde herhaalmeting, de eerdere metingen zijn in 2021 en 2023 naar de Tweede Kamer gestuurd.

Daarnaast wordt via deze brief het Haalbaarheidsonderzoek woningdelen van NiJa Advies en Chaptr2 aan de Tweede Kamer aangeboden. Dit onderzoek werd uitgevoerd in opdracht van verschillende woningcorporaties waaronder Woonin, gemeente Utrecht en uw voorganger.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd akkoord te gaan met verzending van de bijgevoegde aanbiedingsbrief.

Kern

- De belangrijkste conclusie uit de herhaalmeting is dat het aantal woonwagenstandplaatsen tussen 2022 en 2025 met 99 is toegenomen. Op basis van enquêtegegevens in combinatie met de data van het Kadaster concluderen de onderzoekers dat er in Nederland in 2025 8.875 standplaatsen (exclusief bijzondere situaties).
- Naast de 8.875 standplaatsen zijn er 495 kavels met de bestemming standplaats met daarop een stenen woning en 15 tijdelijke standplaatsen. De groei van het aantal standplaatsen verloopt langzaam en moeizaam. De verwachting is dat de Wet versterking regie volkshuisvesting ervoor zal zorgen dat er meer standplaatsen zullen worden gerealiseerd.

Toelichting

Achtergrond opgave

Een van de aandachtsgroepen waar het ministerie zich op richt, zijn woonwagenbewoners. Na de afschaffing van de Woonwagenwet in 1999 werden gemeenten verantwoordelijk voor hun huisvesting. In een aantal gemeenten leidde dit ertoe dat het aantal standplaatsen juist afnam. Dat staat op gespannen voet met mensenrechten. Zo heeft het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) geoordeeld dat woonwagenbewoners een minderheidsgroep vormen met

een eigen culturele identiteit die bescherming van de overheid verdient. Het EHRM beschouwt als wezenskenmerken van de identiteit van woonwagenbewoners: het wonen in een woonwagen waarbij familieverbanden in onderlinge verbondenheid een belangrijke rol spelen.

Om gemeenten handvatten te bieden om hun beleid in lijn te brengen met deze mensenrechten, heeft het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties in 2018 het Beleidskader Gemeentelijk Woonwagen- en Standplaatsenbeleid opgesteld en aan de Tweede Kamer gestuurd. Ook is toegezegd om de Kamer iedere twee jaar te informeren over de ontwikkeling van het aantal standplaatsen in Nederland.

De vraag naar woonwagenstandplaatsen is groot en maakt onderdeel uit van de bredere woningbouwopgave. De afgelopen jaren zijn gemeenten ondersteund via de Regeling Huisvesting Aandachtsgroepen en een kennisprogramma. Voor de komende jaren kunnen gemeenten gebruikmaken van de realisatiestimulans. Daarnaast is de verwachting dat de Wet versterking regie volkshuisvesting zal bijdragen aan een verdere groei van het aantal standplaatsen.

Resultaten onderzoek
Het aantal woonwagenstandplaatsen is tussen 2022 en 2025 met 99 is toegenomen. In de vorige meting bedroeg de stijging 49 plaatsen. De huidige meting is niet helemaal met de eerdere meting te vergelijken omdat bij de vorige herhaalmeting ook standplaatsen met een stenen woning erop meegeteld (bijzondere situaties).

Van de in totaal 285 deelnemende gemeenten hebben ten minste 113 gemeenten plannen om het aantal standplaatsen in de komende jaren uit te breiden. Gemeenten hebben plannen om 1.430 standplaatsen willen toevoegen, waarvan 340 voor 2027. Daarbij dient wel te worden aangetekend dat bij eerdere metingen het aantal plannen ook hoog was, maar dat de daadwerkelijke realisatie daar ver achterbleef.

De afgelopen jaren hebben gemeenten via de regeling Huisvesting Aandachtsgroepen een bijdrage gekregen voor de realisatie van woonwagenstandplaatsen. Vanaf 2026 kunnen zij hiervoor een beroep doen op de realisatiestimulans.

Het Wetsvoorstel versterking regie volkshuisvesting zal naar verwachting een belangrijke impuls geven aan de realisatie van woonwagenstandplaatsen. Met het Wetsvoorstel versterking regie volkshuisvesting worden gemeenten verplicht in regionaal verband afspraken te maken over de huisvesting van aandachtsgroepen, waaronder woonwagenbewoners, en vast te leggen welk aandeel zij hierin voor hun rekening nemen.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
Nvt.

Motivering
In de openbaar gemaakte versie van deze nota zijn alle persoonsgegevens van ambtenaren geanonimiseerd.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Herhaalmeting Woonwagenstandplaatsen	
2	Haalbaarheidsmeting Woningdelen	